

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892. Första Kammaren. N:o 4.

Tisdagen den 26 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Upplästes ett inlemnadt läkarebetyg af följande lydelse:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, häradshöfding *M. Unger* på grund af sjukdom (influenta) under närmaste tiden ej kan deltaga i Riksdagens förhandlingar, det varder härmed intygadt af Stockholm den 23 januari 1892.

O. Håkansson,
Leg. läkare.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts nästlidne dag bordlagda nådiga proposition till Riksdagen, angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885, hänvisades denna proposition till lagutskottet, dock under förbehåll att, i händelse med anledning af derom väckt förslag ett särskilut utskott tillsattes för ifrågavarande propositions behandling, densamma skulle öfverlemnas till detta särskilda utskotts handläggning.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts nedannämnda, under gårdagen bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och rote-ringsbesvärden den 5 juni 1885, och

2:o) angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m.,

hänvisades dessa propositioner till statsutskottet, dock under förbehåll, beträffande hvar och en af dem, att, i händelse med anled-

ning af derom väckt förslag ett särskildt utskott tillsattes för ifrågasvarande propositions behandling, densamma skulle öfverlemnas till detta särskilda utskotts handläggning.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts nedannämnda, sistlidne dag bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) om ändring i förordningen den 14 september 1883 angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, och

2:o) angående upphörande af de enligt förordningen den 16 maj 1884 angående bevilningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevilningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman,

hänvisades dessa propositioner till bevillningsutskottet, dock under förbehåll, beträffande hvar och en af dem, att, i händelse med anledning af derom väckt förslag ett särskildt utskott tillsattes för ifrågasvarande propositions behandling, densamma skulle öfverlemnas till detta särskilda utskotts handläggning.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet, hänvisades denna proposition till lagutskottet, dock under förbehåll att, i händelse med anledning af derom väckt förslag ett särskildt utskott tillsattes för ifrågasvarande propositions behandling, densamma skulle öfverlemnas till detta särskilda utskotts handläggning.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts nedannämnda, nästlidne dag bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar, och

2:o) angående anvisande af medel till förbättrande af tullstatens enskilda pensionsinrättnings ställning,

hänvisades dessa propositioner till statsutskottet.

Kongl. proposition angående nytt central-fängelse för kvinnor m. m.

Föredrogs å nyo Kongl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nådiga proposition till Riksdagen, rörande upplåtelse af kronolägenheten Stenbrottet i Stockholms län i och för uppförande derstädes af ett nytt centralfängelse för kvinnor och ett nytt cellfängelse för nämnda län m. m.

Herr Cavalli: Jag har tillåtit mig begära ordet vid denna förberedande behandling af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående

upplåtelse af kronolägenheten Stenbrottet i Stockholms län i och för uppförande derstädes af ett nytt centralfängelse för qvinnor och ett nytt cellfängelse för nämnda län, därför att något annat tillfälle icke står mig till buds att före ärendets behandling i statsutskottet mot den kongl. propositionen få uttala några erinringar, hvilka jag önskar må vara för utskottet kända, då frågan der behandlas. Som denna fråga, vare sig den betraktas från moralisk eller ekonomisk synpunkt, är af icke ringa vikt, anhåller jag om tillgift för det jag någon stund tager kammarens uppmärksamhet i anspråk.

De år 1889 församlade statsrevisorerna erinrade angående centralfängelset å Norrmalm, att de af 1886 års statsrevisorer anmärkta olägenheter och missförhållanden icke blifvit i någon mån afhjulpna, och uttalade förhoppning om att denna fångvårdsinrättning måtte snarast möjligt utbytas mot tjenligare anstalt, hvarjemte de ansågo, att åtgärder, som möjliggjorde upprätthållande af tukt och ordning, icke borde uppskjutas i afvaktan på en ny fångvårdsanstalts uppförande. Då de af trängande behof påkallade åtgärder, som i detta syfte borde vidtagas, i synnerhet afsågo arbetsfängelset, och då, såsom af fängelseförvaltningen vid revisorernas besök förklarades, de beklagansvärda individer, som der intoges, efter uttjenad strafftid ofta utlemnades från fängelset i moraliskt hänseende långt mera sjunkna än vid deras intagande derstädes, ansågo sig revisorerna böra framhålla önskvärdheten deraf, att antydda missförhållanden undanröjdes.

Emot rättigheten af statsrevisorernas uttalanden har någon erinran icke blifvit gjord och torde icke heller kunna göras, och fångvårdsstyrelsen har i det utlåtande, styrelsen afgaf i anledning af statsrevisorernas berättelse, icke bestridt de af revisorerna lemnade uppgifter om förhållandena vid detta fängelse. Sedan dess synes tillståndet visserligen icke förbättrats. Jag vill i detta afseende endast erinra om de beklagliga uppträden, som derstädes egde rum den 12 och 13 september 1890. Derom förmäldes i tidningspressen följande:

Oväsen uppstod å fängelsegården under middagsrasten och fortgick intill dess arbetsklockan ringde, men omkring 100 qvinliga fångar nekade då att återgå till arbetet, med anledning hvaraf de blefvo införda i rummen. Der vidtog oväsandet ånyo och fortsattes på aftonen i sofrummen, der de upproriska dansade och tjöto samt förde ett ohyggligt oljud. Klockan omkring $\frac{1}{2}$ 10 på aftonen, då allt skulle vara tyst inom anstalten, fortgick bullret ännu och först straxt före midnatt inträdde tystnad. Klockan omkring $\frac{1}{2}$ 6 följande morgon fördes fångarna till arbetsrummen, hvarvid de visade sig synnerligen trotsiga mot befälet och bevakningen. De ville hafva tillträde till gården, hvilket på grund af uppträdet föregående dag, vägrats dem. Under förmiddagens lopp lät direktören utföra allt löst till och med sängarne ur deras logementsrum. Klockan omkring 4 på e. m., då de uppförts i de tomma logementen, börjades det vildaste lif. Fönsterrutorna utslagos, fönsterbågarna lösrycktes och nedkastades på gården emot bevakningen, till och med kakelugnar förstördes och nedkastades bit för bit under de mest infernalisiska tjut.

I fångvårdsstyrelsens den 10 januari 1890 afgifna utlåtande öfver

Kongl. proposition angående nytt centralfängelse för qvinnor m. m.
(Forts.)

Kongl. proposition angående nytt centralfängelse för qvinnor m. m.
(Forts.)

statsrevisorernas omförmälda anmärkningar anföres, att styrelsen redan under våren 1886 upptagit arbetet för anskaffande af ett nytt fängelse i stället för det ifrågasatt, och af det den kongl. propositionen vidfogade statsrådsprotokollet inhemtas, att styrelsen fortgått i samma riktning.

Äfven om en sådan åtgärd för afhjelpande af de missförhållanden, som obestriddigen förefinnas, vid den angifna tidpunkten, våren 1886, må hafva egt fog, kan dock med skäl ifrågasättas, om anledning nu förefinnes att fullfölja ett dylikt sätt för frågans lösning. Jag tillåter mig i det afseendet hysa en annan mening, i det jag härmed uttalar det antagandet, att centralfängelset å Norrmalm kan indragas *utan att något nytt fängelse behöfver anskaffas i dess ställe*, det vill med andra ord säga, att öfriga i riket nu befintliga fängelser äro tillräckliga för förvarande af alla häktade och dömda personer, derest de annorlunda, än som nu sker, fördelas på de olika straffanstalterna. Jag är skyldig att bjuda skäl för detta antagande, och dessa skäl har jag hemtat ur fängvårdsstyrelsens i Sveriges officiella statistik intagna årsberättelser angående fängvården i riket, dervid jag inom parentes får tillkännagifva, att senare årsberättelser än den för år 1889 ej varit för mig tillgängliga.

Euligt bemälda styrelsens berättelse för år 1889 kunde å nedannämnde centralfängelser för män förvaras följande antal fångar:

å Långholmen	600,	deraf cellplats åt	500
i Malmö	441,	" "	441
å Nya Varfvet	294,	" "	294
	<u>1,335,</u>		<u>1,235.</u>

Då antalet manliga straffångar, dömda till straffarbete öfver två år, liststidsfångar inräknade, vid 1889 års slut utgjorde

1,153, " " " 1,153,

så visar det sig, att öfverskott förefans:

af plats för 182, samt af cellplats för 82,

och detta utan att centralfängelserna i Landskrona och i Karlskrona behöft tagas med i beräkningen. Men siffran af öfverskott å cellplats är i verkligheten ännu större än nyss angifvits, enär icke alla till straffarbete öfver 2 år dömda personer kunna förvaras i nattcell. Äfven om man ej tager med i räkningen att bland 1,100 å 1,200 personer några i följd af sjukdom måste intagas i fängelsernas sjuk-salar, så finnas åtskilliga, som i följd af ålder, slöhet eller kroppsliga lyten icke kunna utan fara för dem sjelfva inläsas ensamma i nattceller, utan måste förvaras i gemensamma, särskildt för ändamålet inredda soffrum. Statistiken angifver ej huru många sådana straffångar finnas, men det torde kunna antagas, att deras antal utgör 3 å 4 procent af fångnumerären. Öfverskottet af lediga celler ökas sålunda från 82 till 115 eller 126.

Men ej nog härmed. Antalet straffångar, såväl manliga som qvinliga, hvilket antal under de senare åren ständigt minskas och utgjort

vid slutet af år 1885	2,429 stycken	Kongl. pro-
” ” ” ” 1886	2,335 ”	position an-
” ” ” ” 1887	2,295 ”	gående nytt
” ” ” ” 1888	2,183 ”	central-
” ” ” ” 1889	2,176 ”	fängelse för
		qvinno r m. m.

(Forts.)

kommer, dess bättre, tvifvelsutän att än vidare nedgå. Lagstiftningen har nemligen under de senare åren gått i riktning att nedsätta straffbestämmelserna för åtskilliga slag af brott och särskildt för tjufnadsbrotten, och det erfordras endast att jemföra straffbestämmelserna för sagda brott i synnerhet de för denna frågas bedömande viktigaste, eller de itererade tjufnadsbrotten, i 1864 års strafflag och i lagen den 20 juni 1890, angående ändring i vissa delar af strafflagen, för att finna riktigheten af nu angifna slutsats.

Af denna utredning framgår, att alla till straffarbete öfver 2 år dömda män, lifstidsfångar inräknade, kunna på ett sätt, som med de moderna och enligt den allmänna meningen rigtiga åsigtarna i fråga om fångars förvaring öfverensstämma, aftjena å dömda straff å de 3 centralfängelserna å Långholmen, i Malmö och å Nya Varfvet. För andra ändamål kunna alltså centralfängelserna i Landskrona och Karlskrona användas. Af dessa är det förra enligt Kongl. Maj:ts beslut den 19 mars 1888 anordnad till en arbetsanstalt för samtliga mindre arbetsföra, förut till straffarbete hållna tvångsarbetsfångar, och ehuru plats säkerligen skulle derstädes kunna beredas för jemväl straffångar, så ifrågasätter jag dock icke sådant, men påpekar, att för dessa tvångsarbetsfångar, som vid 1890 års slut utgjorde 80, nu finnas 108 nattceller. Det andra, eller centralfängelset i Karlskrona, hvilket nu användes såsom straffängelse för män, är således icke vidare behöfligt för sitt nuvarande ändamål, utan kan i stället användas till straffanstalt för qvinnor. De qvinliga fångar, som nu förvaras å Norrmalms centralfängelse, kunna derfor flyttas till Karlskrona, hvarest finnas 300 nattceller, förutom 26 dag- och nattceller, under det att fångantalet å Norrmalms centralfängelse vid 1889 års slut endast uppgick till 261.

En annan omständighet, som icke bör lemnas ur räkningen vid bedömande af den nu föreliggande frågan, är den, att ett högst betydligt antal celler å läns- och kronohäkterna står obegagnadt. I dessa fångelser finnas sammanlagdt

2,682 celler.

Om härifrån afräknas:

mörka celler	97	
samt följande fångelser, hvilka icke torde böra upptagas vid denna beräkning, eller Stockholms ransakningshäkte	167	
Norrmalms kronohäkte	24	
Bollnäs transporthäkte	16	
Kisa kronohäkte	6	
Svanesund d:o	6	
Lycksele d:o	4	
Skellefteå d:o	7	327 ”
så återstår alltså ett antal af	2,355 celler.	

Kongl. proposition angående nytt central-fängelse för kvinnor m. m.
(Forts.)

under det att medeltalet af de å dessa fängelser — med inräknande jemväl af dem å de sex under fängvårdsstyrelsens uppsigt stälda fängelser, som jag nyss undantagit — förvarade fångar utgjorde under år 1889 ett antal af 1,382. Öfverskottet af cellplats å dessa fängelser uppgick således under sagda år i medeltal till den höga siffran 973. Det tillkommer icke mig att antyda, huru dessa skola användas, men det ligger nära till hands att antaga det fängvårdsstyrelsen trots sig finna ett uppslag, då den hos Kongl. Maj:t i skrifvelse den 24 april 1889 väckt fråga om utsträckt tillämpning af straffarbets verkställande i enrum, likasom det är tydligt, att fängvårdsstyrelsen, utan afvaktan af utgången utaf sagda frågas utredning, skall kunna använda ett ej ringa antal af dessa obegagnade celler, om styrelsen vill medverka till vinnande af ett afsevärdt mål: indragning af ett fängelse utan att i dess ställe uppföra ett nytt.

Centralfängelset å Norrmalm synes alltså icke vidare vara behöfligt utan kunna undvaras. Fördelarne häraf ur moralisk synpunkt äro mycket stora, i synnerhet som en förändring sådan som den jag ifrågasatt kan verkställas under den allra närmaste tiden, då deremot uppförandet af ett nytt fängelse kräver flere år, utom det att möjligt är, att påbörjandet med byggnadsarbetet ej kan ega rum förrän år 1894, då nu gällande arrendekontrakt om lägenheten Stenbrottet tilländagår. Härtill kommer den icke mindre afsevärda fördelen, att staten varder fri från förebråelsen, att de olyckliga individer, som straffas för brott mot samhällets lagar, i moraliskt hänseende försämras under den tid, de aftjena sitt straff. Det är hög tid, att de sorgliga förhållandena å kvinnofängelset på Norrmalm snart varda blott ett minne.

Öfver frågans ekonomiska sida, hvartill jag nu öfvergår, skall jag yttra mig i största korthet.

Direktionen för allmänna barnhusinrättningen i Stockholm har i skrivelser den 1 augusti och 7 november 1890 afgifvit det slutliga svar på fängvårdsstyrelsens framställningar angående köpeskillingen för de tomter, som nu användas för centralfängelsets för kvinnor och Stockholms länsfängelses behof, att direktionen ville betala i ett för allt ett kontant belopp af 500,000 kronor samt upplåta tomt å länsfängelset eller i dess ställe erlagga ytterligare ett kontant tillskott å 97,500 kronor mot det att direktionen utan någon inskränkning återbekomme dispositionsrätten till det i kvarteret Barnhuset å fängvården för närvarande upplåtna område.

Enligt det vid den kongl. propositionen fogade statsrådsprotokollet är kostnaden för de två nya fängelsernas uppförande beräknad till 1,097,077: 10 och för bestridande af denna utgift upptages såsom tillgång sagda af barnhusdirektionen erbjudna belopp 597,500: —

hvadan statsverkets utgift skulle blifva 499,577: 10.

Då statsverket emellertid för framtiden anses göra

transport 499,577: 10

transport	499,577: 10.	
en årlig besparing af tillhoppa 5,500 kronor, hvilken summa, kapitaliserad efter 4 procent, gör ett kapital af	138,750: —	
beräknas statsverkets verkliga utgift uppgå till	360,827: 10.	

Kongl. proposition angående nytt central-fängelse för kvinnor m. m.
(Forts.)

Emot denna beräkning vill jag dock göra den erinran, att af samma skäl, som statsverkets genom de nya fängelsernas uppförande minskade utgift kapitaliserats, hade också statsverkets af samma orsak föranledda minskning i inkomst bort kapitaliseras. Om den för statsverkets räkning nu utarrenderade lägenheten Stenbrottet användes såsom byggnadstomt för fängelserna, erhålles för densamma icke vidare någon arrendeinkomst, hvadan nu utgående arrendet 1,300 kronor, kapitaliseradt efter 4 procent, bör tilläggas utgiftssumman med

32,500: —,
<hr/>
393,327: 10.

Om deremot de erinringar, jag tillåtit mig framställa, vinna afseende och således centralfängelset för kvinnor å Norrmalm indrages utan att något nytt fängelse i dess ställe uppföres, blefve till en början det af direktionen för allmänna barnhusinrättningen erbjudna belopp för fri dispositionsrätt öfver den af centralfängelset nu disponerade tomt

500,000: —

en statsverkets inkomst. Vidare komme statsverkets utgifter för fångvården att minskas med hvad omkostnaderna för detta fängelse utgör med undantag af kostnaden för förplägning, beklädnad, sängkläder, renhållning, viss del — förslagsvis hälften — af dels eldning och belysning, dels religionsvård dels ock sjukvård för det fångantal, som nu förvaras der. Samtliga kostnaderna hafva i medeltal för femårsperioden 1885—1889 årligen utgjort

63,339: 09.

Afdrages härifrån nyss omförmälda kostnader, hvilka, jemväl i medeltal för samma år, uppgått till

33,992: 97.	
<hr/>	
erhålles den verkliga årliga besparingen eller 29,346: 12.	
Denna utgift, kapitaliserad efter 4 procent, motsvarar	733,650: —,
hvertill kommer den kapitaliserade inkomsten af lägenheten Stenbrottet, som fortfarande kunde för statsverkets räkning utarrenderas	32,500: —

Statsverkets vinst skulle alltså uppgå till den betydande summan	1,266,150: —
--	--------------

Härvid vill jag emellertid erinra, att denna siffra torde böra minskas med dels de — säkerligen icke stora — kostnader, som kunna erfordras för möjligen behöfliga förändringar å centralfängelset i Karlskrona, dels ock den aflöning, som möjligen kan varda erforderlig åt de tjenstemän och den bevakningspersonal, för hvilken anställning ej kan omedelbart anvisas å annan fångvårdsanstalt, hvilka kostnader det nu icke är möjligt att angifva. Det kan ifrågasättas, om icke hela kostnaden för eldning, belysning, religionsvård och sjukvård bort

Kongl. proposition angående nytt centralfängelse för kvinnor m. m.
(Forts.)

upptagas såsom besparing, om något nytt fängelse icke uppföres för de nu å Norrmalms centralfängelse förvarade fångar, men jag har velat verkställa beräkningen så, att det ej skall kunna med fog sägas, att statsverkets vinst af fängelsets indragning blifvit för högt beräknad.

Utaf omförmälda statsrådsprotokoll framgår ej fullt tydligt huruvida direktionen för barnhusinrättningen är villig att erlægga löseskillingen endast för centralfängelsets område och således ej heller huruvida det är oundgängligen nödigt att flytta länsfängelset från dess nuvarande plats. Derest emellertid länsfängelset måste flyttas från den för detsamma nu upplätta plats, har statsverket att af direktionen för allmänna barnhusinrättningen uppbära löseskillingen för båda tomterna 597,500: —

Besparingen genom centralfängelsets indragning, kapitaliserad, utgör 733,650: —
tillhopa 1,331,150: —

Härförifrån afgår dels kostnaden enligt Kongl. Maj:ts proposition för det nya länsfängelsets uppförande 298,597: 40

dels ock, under antagande att hela lägenheten Stenbrottet användes endast för länsfängelsets behof, arrendeafgiften kapitaliserad 32,500: — 331,097: 40.

I detta fall uppgår således statsverkets vinst till 1,000,052: 60. med någon ringa, nu ej beräknelig minskning såsom vid första alternativet är angifvet.

Frågan ställer sig följaktligen sålunda:

antingen bifall till Kongl. Maj:ts proposition med deraf följande *utgift* för statsverket af omkring 360,000 eller 390,000 kronor

eller en förändrad fördelning af fångarne å de nuvarande fängelseanstalterna med deraf följande *vinst* för statsverket af alternativt omkring 1,200,000 eller 1,000,000 kronor.

Det lider intet tvifvel, att anmärkningar komma att göras mot hvad jag nu anfört. Bland dessa är en af betydighet eller den att andra fängelser än centralfängelset å Norrmalm icke lämpligen böra längre användas, enär de sakna nattceller. Emot denna anmärkning ber jag att få erinra, att de kända missförhållandena äro störst vid Norrmalms centralfängelse samt framför allt att, så vidt för den utom fängelseförvaltningen stående är känt, disciplin *kan* upprätthållas på alla fängelser utom å centralfängelset å Norrmalm. — Af dessa anledningar bör ett förslag i den rigning, jag här antydt, ega företräde framför en anordning, hvarigenom en möjligen önskvärd indragning af t. ex. kronoarbeta stationen å Tjurkö eller å Borghamn kunde verkställas.

Herr talman! jag hemställer, att detta mitt yttrande må åtfölja den kongl. propositionen vid dess remitterande till statsutskottet.

Efter härmed slutad öfverläggning hänvisades förevarande proposition tillika med det i anledning af densamma nu afgifna yttrandet till statsutskottet.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts nedannämnda, sistlidne dag bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående upplåtelse af kronomark till Arvidsjaurs kommun i Norrbottens län,

2:o) angående upplåtelse till Vesterås stad af vissa delar af kronolägenheten Kungsängen,

3:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter Johanna Köhler från Kopparbergs län,

4:o) angående efterskänkande af kronans rätt till en del af danaarfvet efter aflidne målaremästaren Carl August Nilssons jemväl affidna hustru Florentina Gustafva Stare, samt

5:o) angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter bergsmannen Per Gustaf Bergström från Sala stad, hänvisades dessa propositioner till statsutskottet.

Föredrogs å nyo och hänvisades till bevillningsutskottet Kongl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nådiga proposition till Riksdagen, angående nedsättning under innevarande år i tullen å vissa slag af spanmål m. m.

Föredrogs å nyo och hänvisades till lagutskottet Kongl. Maj:ts nedannämnda, nästlidne dag bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) med förslag till lag angående ändrad lydelse af 1 kap. 6 § giftermålsbalken; och

2:o) angående ändrad lydelse af 53 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 november 1866.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts sistlidne dag bordlagda nådiga proposition till Riksdagen, angående utsträckning af nämndemäns rätt till ersättning för biträde vid ransakningar i brottmål, hänvisades denna proposition till statsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Cavallis* under gårdagen bordlagda motion, n:o 5, angående förhöjning i bevillningsafgiften af vissa handlande och handelsexpediter.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *Björnstjernas* sistlidne dag bordlagda motion, n:o 6, med förslag till ändrade bestäm-

melser i fråga om den troslära, hvori barn, födda uti äktenskap mellan vissa olika trosbekännare, skola uppfostras.

Föredrogs herr *Reuterswärds* under gårdagen bordlagda förslag, att Kammaren skulle för sin del besluta, att ett särskildt utskott, bestående af tio ledamöter från hvardera kammaren, skulle tillsättas för behandling af ej mindre Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o) angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885,

2:o) angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och rotationsbesvären den 5 juni 1885,

3:o) angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m.,

4:o) om ändring i förordningen den 14 september 1883 angående beviljning af fast egendom samt af inkomst,

5:o) angående upphörande af de enligt förordningen den 16 maj 1884 angående beviljningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående beviljningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman, samt

6:o) med förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 58 i förordningen om kommunalstyrelse på landet,

än äfven de punkter i statsverkspropositionen, som under 4 hufvudtiteln betecknats med n:is 1—17 och under 5 hufvudtiteln med n:is 6 och 8.

På gjord proposition antog Kammaren herr *Reuterswärds* förvarande förslag; och skulle jemlikt § 37 mom. 1 riksdagsordningen Andra Kammaren inbjudas att i detta beslut förena sig med Första Kammaren.

Justerades ett protokollsutdrag härom.

Föredrogs herr *Reuterswärds* nästlidne dag bordlagda förslag om utseende af suppleanter från Första Kammaren i det särskilda utskott, om hvars tillsättande Kammaren nyss för sin del fattat beslut.

På gjord proposition bestämdes att, derest båda kamrarna enades om tillsättande af det ifrågasatta särskilda utskottet, i detta skulle utses sex suppleanter från Första Kammaren.

Herr *Claëson* väckte en motion, n:o 7, med förslag till ändrad lydelse af 140 § konkurslagen.

Denna motion hänvisades till lagutskottet.

Friherre *Leijonhufvud, Sten*, afgaf en motion, n:o 8, om ändring i förordningen angående en postsparbank för riket den 22 juni 1883. På derom framställd begäran blef denna motion bordlagd.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades herr *Lundström* från och med den 1 till och med den 16 nästinstundande februari samt herr *Nilsson* under fjorton dagar från och med morgondagen.

Justerades ytterligare nio protokollsutdrag för detta sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 1.42 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Onsdagen den 27 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr *Sundberg* anmälde, att han inställt sig vid riksdagen.

Herr statsrådet friherre *von Essen* aflemnade Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, med förslag till ny tulltaxa m. m.

Upplästes ett inlemnadt läkarebetyg af följande lydelse:

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare, häradshöfding *G. Rudebeck*, som insjuknat i influensa, är förhindrad att deltaga i kammarens sammanträde under närmaste dagarna, som härmed intygas.
Stockholm den 26 januari 1892.

C. Thestrup,
Prakt. läkare.

Justerades protokollet för den 20 i denna månad.

Anmäldes och bordlades:

statsutskottets memorial n:o 1, med den till innevarande riksdag af fullmäktige i riksgäldskontoret afgifna berättelse;

bevillningsutskottets betänkande n:o 1, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående med Frankrike afslutad konvention om delvis förlängning af de den 30 december 1881 afslutade handels- och sjöfartstraktater mellan de förenade rikena Sverige och Norge samt Frankrike; äfvensom

bankoutskottets memorial n:o 1, med öfverlemnande af fullmäktiges i riksbanken till utskottet afgifna berättelse.

Vid föredragning af den utaf friherre *Leijonhufvud, Sten*, väckta, under gårdagen bordlagda motion, n:o 8, om ändring i förordningen angående en postsparbank för riket den 22 juni 1883, hänvisades denna motion till statsutskottet.

Föredrogs och bordlades på begäran den under sammanträdet aflemnade kongl. propositionen.

Afgåfvos följande motioner:

n:o 9, af herr *Claëson*, om ökning i stämpeln å bouppteckningar, m. m.; och

n:o 10, af herr *Ehrenborg*, om ökande af statens understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

Dessa motioner blefvo, hvar för sig, på derom framställda yrkanden bordlagda.

Justerades ett protokollsutdrag för detta sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2.12 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 28 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.

Herr *Roman* anmälde, att han ankommit till riksdagen.

Upplästes två inlemnade läkarebetyg, så lydande:

Herr baron *A. W. Rappe*, som lider af influensa, är derigenom för närvarande ur stånd att deltaga i riksdagsförhandlingarne, intygar, Stockholm den 27 januari 1892.

M. Sondén,

Med. d.r.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, herr auditör *Wilhelm Lindahl*, är till följd af sjukdom (lungkatarr) förhindrad att bevista Riksdagens förhandlingar intygar, Stockholm den 28 januari 1892.

Gust. Setterblad,

1:ste bats-läkare vid Svea lifgarde.

Justerades protokollet för den 21 innevarande januari.

Vid förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nådiga proposition till Riksdagen med förslag till ny tulltaxa m. m., hänvisades denna proposition till bevillningsutskottet.

Vid föredragning af herr *Claësons* nästlidne dag bordlagda motion, n:o 9, om ökning i stämpeln å bouppteckningar, m. m., hänvisades denna motion till bevillningsutskottet.

Vid föredragning af herr *Ehrenborgs* under gårdagen bordlagda motion, n:o 10, om ökande af statens understöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, hänvisades denna motion till statsutskottet.

Föredrogs och lades till handlingarna statsutskottets sistlidne dag bordlagda memorial n:o 1, med den till innevarande riksdag af fullmäktige i riksgäldskontoret afgifna berättelse.

Vid föredragning af bevillningsutskottets under gårdagen bordlagda betänkande n:o 1, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående med Frankrike afslutad konvention om delvis förlängning af de den 30 december 1881 afslutade handels- och sjöfartstraktater mellan de förenade rikena Sverige och Norge samt Frankrike, biföll Kammaren hvad utskottet i nämnda betänkande hemställt.

Föredrogs och lades till handlingarna bankoutskottets nästlidne dag bordlagda memorial n:o 1, med öfverlemnande af fullmäktiges i riksbanken till utskottet afgifna berättelse.

Herr *Kerfstedt* väckte en motion, n:o 11, om tillägg till 22 § fiskeristadgan.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Herr talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 7 e. m.

Ledighet från riksdagsgörömaalen beviljades herr *Tamm* under fjorton dagar från och med morgondagen, herr *Lundeberg* från och med samma dag till och med den 8 nästkommande februari samt herr *Berg, Gustaf*, från och med den 1 till den 14 i sistnämnda månad.

Justerades sex protokollsutdrag för detta sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 1.19 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Torsdagen den 28 januari, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Upplästes och godkändes bevillningsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 1, till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående med Frankrike afslutad konvention om delvis förlängning af de den 30 december 1881 afslutade handels- och sjöfartstraktater mellan de förenade rikena Sverige och Norge samt Frankrike.

Protokollsutdrag härom justerades.

Kammaren åtskildes kl. 7.07 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Fredagen den 29 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Herr *Sjöcrona* anmälde, att han inställt sig vid riksdagen.

Upplästes ett inkommet läkarebetyg, så lydande:

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare brukspatronen herr *P. af Burén* till följd af influensa är sängliggande sjuk, varder härmed intygadt.

Stockholm den 28 januari 1892.

A. H. Bernheim

Reg:ts-läkare.

Justerades protokollet för den 22 i denna månad.

Vid föredragning af herr *Kerfstedts* under gårdagen bordlagda motion, n:o 11, om tillägg till 22 § fiskeristadgan, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Afgåfvos följande motioner:

n:o 12, af herr *Sjöcrona*, angående ändrade bestämmelser i fråga om den kommunala rösträtten på landet;

n:o 13, af densamme, om anslag för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka;

n:o 14, af herr *Wallin*, om tull å stenkol och koks, m. m.;

n:o 15, af herr *Ölander*, om stadgande af svårare påföljd af oloflig försäljning af vin och maltdrycker i vissa fall;

n:o 16, af densamme, angående skrivelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till ändring i förordningen den 18 september 1862 huru gäld vid dödsfall betalas skall m. m.; samt

n:r 17, af herr *Andersson, Per*, angående skrivelse till Konungen i fråga om ändring af gällande bestämmelser rörande syner å indelta arméns soldattorp.

Dessa motioner blefvo, hvar för sig, på derom framställda yrkanden bordlagda.

Ledighet från riksdagsgöromålen under fjorton dagar beviljades herr *Eneroth* från och med den 1 nästkommande februari samt herr *Andersson, Gustaf*, från samma dag.

Justerades ett protokollsutdrag för detta sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2.13 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Lördagen den 30 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Friherre *Klingspor* anmälde, att han infunnit sig vid riksdagen.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *Sjöcronas* nästlidne dag bordlagda motion, n:o 12, angående ändrade bestämmelser i fråga om den kommunala rösträtten på landet.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Sjöcronas* under gårdagen bordlagda motion, n:o 13, om anslag för fullbordande af restaurationsarbetet å Skara domkyrka.

Föredrogs herr *Wallins* sistlidne dag bordlagda motion, n:o 14, om tull å stenkol och koks m. m.

Herr Wallin lät uppläsa ett skriftligt anförande af följande lydelse: Som min uppmärksamhet blifvit fäst derå, att ämnen af olika beskaffenhet sammanförts i min under gårdagen afgifna motion om tull å stenkol och koks m. m., får jag härmed anhålla, att berörda motion måtte få delas i fyra särskilda motioner med följande framställningar eller så kallade klämmor:

den första: att Riksdagen ville åsätta utländska stenkol och koks en införseltull af sex öre per hektoliter;

den andra: att ett belopp, motsvarande en tredjedel af hvad som inflyter genom den utaf mig föreslagna införseltull å utländska stenkol och koks, må anslås till kraftigt understöd åt inhemsk brännstofs- och torfkolsberedning;

den tredje: att ett belopp, motsvarande en tredjedel af hvad som inflyter genom den utaf mig föreslagna införseltull å utländska stenkol och koks, må anslås till kraftigt understöd åt inhemskt skepps- och maskinbyggeri;

den fjerde: att ett belopp, motsvarande en tredjedel af hvad som inflyter genom den utaf mig föreslagna införseltull å utländska stenkol och koks, må anslås till kraftigt understöd åt de industriidkare, som

utbyta nu använd ångkraft mot drifkraft från aflägsna vattenfall — öfverförd genom elektricitet.

Denna anhållan bifölls, hvarefter motionen i enlighet härmed fördelades i fyra motioner med följande nummer och öfverskrifter:

n:o 14, om tull å stenkol och koks;

n:o 18, om anslag till understöd åt brännstorfs- och torfkols-industrien inom landet;

n:r 19, om anslag till understöd åt inhemskt skepps- och maskinbyggeri; samt

n:o 20, om anslag till understöd för utbytande inom industrien af ångkraft mot elektriskt öfverförd drifkraft från aflägsna vattenfall.

Härpå blefvo ifrågakvarande motioner hänvisade, n:o 14 till bevilningsutskottet och n:is 18—20 till statsutskottet.

Vid föredragning af herr *Ölanders* under gårdagen bordlagda motion, n:o 15, om stadgande af svårare påföljd af oloflig försäljning af vin och maltdrycker i vissa fall, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *Ölanders* sistlidne dag bordlagda motion, n:o 16, angående skrivelse till Konungen med begäran om framläggande af förslag till ändring i förordningen den 18 september 1862 huru gäld vid dödsfall betalas skall m. m.

Vid föredragning af den utaf herr *Andersson, Per*, väckta, under gårdagen bordlagda motion, n:o 17, angående skrivelse till Konungen i fråga om ändring af gällande bestämmelser rörande syner å indelta arméns soldattorp, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Afgåfvos följande motioner:

n:o 21, af herr *Nyström* m. fl., om anslag till låneunderstöd för enskilda jernvägsanläggningar; och

n:o 22, af herrar *Nisser* och *Nyström*, om anslag till inlösen för statens räkning af en utaf framlidne bergshauptmannen J. H. af Forselles efterlemnad samling af bergarter m. m.

Dessa motioner blefvo, hvar för sig, på derom gjorda framställningar, bordlagda.

Herr talmannen tillkännagaf, att anslag utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 7 e. m.

Aflemnades nedannämnda motioner:

n:o 23, af herr *Törnebladh*, om vidtagande af åtgärder för att skadadt silfverskiljemynt i vissa fall må kunna vid kongl. myntverket inlösas till pregelvärdet;

n:o 24, af herr *Casparsson* m. fl., om stärkande af landets försvar;

n:o 25, af herr *Anderson, Albert*, om upprättande af ett fullständigt register till kamrarnes protokoll med bihang för tiden från och med år 1867;

n:o 26, af herr *Eneroth*, om ändring af 58 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet; samt

n:o 27, af herr *Bergman* m. fl., om förhöjdt anslag till understöd åt svenska mosskulturföreningen.

På derom framställda yrkanden blefvo dessa motioner, hvar för sig, bordlagda.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herrar *Lithander* och *Albert Ewers* hvardera under fjorton dagar från den 1 nästinstundande februari samt herr *Sjöcrona* under tre och herr *Sanne* under två veckor från denna dag.

Justerades fem protokollsutdrag för detta sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2.26 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.

Lördagen den 30 januari, e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Herr *Bengtsson* afgaf, en motion, n:o 28, om stämpelfrihet för utslag, innefattande befrielse från ådömda mantalsböter.

Denna motion bordlades på begäran.

Kammaren åtskildes kl. 7.23 e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.